

Збірник матеріалів «круглого столу» «Глобальні тенденції та національні особливості публічного управління та адміністрування»

**ВІННИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО**

**ФАКУЛЬТЕТ ПРАВА, ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ  
ТА АДМІНІСТРУВАННЯ**

**SCIENCE AT RISK EMERGENCY OFFICE**



**SCIENCE  
at RISK**  
Emergency Office by akno e.V.

**«ГЛОБАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА НАЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ  
ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ТА АДМІНІСТРУВАННЯ»**

**Матеріали «круглого столу»**

***22 грудня 2023 р.***

**м. Вінниця – 2024**

## УДК 9/3

Збірник матеріалів «круглого столу» «Глобальні тенденції та національні особливості публічного управління та адміністрування» 22 грудня 2023 р. Вінниця: ТОВ «Друк», 2024. 347 с.

У збірнику розміщені матеріали наукових досліджень з актуальних проблем публічного управління та адміністрування. Автори зосередили свою увагу на сучасних процесах у сфері публічного управління та адміністрування, реалізації публічної політики, організаційно-правових засадах цифровізації та реформування у сфері державної служби, політичних механізмах та державному управлінні у сфері національної безпеки, ґендерній політиці держави в системі публічного управління, особливостях державної кадрової політики та функціонування публічної служби в Україні.

Рекомендовано до друку вченою радою факультету права, публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського (протокол №5 від «25» січня 2024 р.)

### Рецензенти:

- Юник І.Г.** – кандидат наук з державного управління, доцент кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського.
- Кононенко В.В.** - доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри публічного управління та адміністрування Вінницького державного педагогічного університету імені М.Коцюбинського.

**Відповідальний за випуск:** Лапшин С.

**Адреса редколегії:** 21000, м.Вінниця, вул.К.Острозького, 32, к.3, ауд.306  
e-mail: Lapsinseggij@gmail.com

© Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського, 2023  
© Автори статей

<b>Сергій Поворознюк</b> <b>ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ</b> <b>СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА</b>	160
<b>Ярослав Савишен</b> <b>РОЛЬ ПРОЄКТНО-ГРАНТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В</b> <b>СТИМУЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО І</b> <b>СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ</b> <b>ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ</b>	165
<b>Ярослав Страхніцький</b> <b>КОНЦЕПТУАЛЬНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</b> <b>РЕЗИЛЬЄНТНОСТІ ОБ'ЄКТІВ КРИТИЧНОЇ</b> <b>ІНФРАСТРУКТУРИ В УМОВАХ ГІБРИДНИХ ЗАГРОЗ</b>	171
<b>Марина Дзевелюк</b> <b>СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ІНФОРМАЦІЙНОЇ БЕЗПЕКИ В</b> <b>ПУБЛІЧНОМУ УПРАВЛІННІ</b>	176
<b>Іванна Сацюк</b> <b>ОСНОВНІ НАПРЯМИ ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ</b> <b>ДЕРЖАВНОЇ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ</b>	179
<b>Катерина Козловська</b> <b>УДОСКОНАЛЕННЯ СИСТЕМИ РОЗПОДІЛУ</b> <b>ПОВНОВАЖЕНЬ МІЖ ОРГАНАМИ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ</b> <b>ЗА РІВНЯМИ УПРАВЛІННЯ В ДЕРЖАВІ В КОНТЕКСТІ</b> <b>ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРАГНЕНЬ УКРАЇНИ</b>	183
<b>Денис Зубенко</b> <b>МЕХАНІЗМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ ДІТЕЙ ПІД ЧАС</b> <b>ВОЄННОГО СТАНУ ШЛЯХОМ ЇХ ТИМЧАСОВОЇ</b> <b>ЕВАКУАЦІЇ</b>	188
<b>Олександр Климчук, Андрій Москаленко</b> <b>КОМПЕТЕНЦІЇ ОРГАНІВ ПУБЛІЧНОЇ ВЛАДИ ТА</b> <b>ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА: ВЗАЄМОДІЯ ТА</b> <b>ВЗАЄМОКОНТРОЛЬ</b>	193
<b>Ольга Материнська, Олег Любенко</b> <b>ПРОФЕСІЙНА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ</b> <b>ПРАЦІВНИКІВ (НА ПРИКЛАДІ ПУБЛІЧНОЇ СЛУЖБИ)</b>	205
<b>Мар'ян Лазор</b> <b>КАТЕГОРИЗАЦІЯ ПОСАД В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО</b> <b>САМОВРЯДУВАННЯ: ПОРІВНЯЛЬНИЙ АСПЕКТ</b>	213
<b>Марина Назаренко, Ігор Стеценко</b> <b>ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ БЕЗПЕКИ</b> <b>УКРАЇНИ</b>	217

**Сергій Поворознюк** – здобувач наукового ступеня доктор філософії факультету права, публічного управління та адміністрування

## **ДЕРЖАВНА ПОЛІТИКА СПРИЯННЯ РОЗВИТКУ СОЦІАЛЬНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА**

*У статті проаналізовано особливості формування та реалізації державної політики щодо сприяння соціальному підприємництву, визначено перспективні напрями удосконалення даної сфери. Автором зроблено висновок, що сучасні аспекти розвитку соціального підприємництва виступають одним із найбільш інноваційних шляхів досягнення кращої якості життя всього населення, підвищення рівня незалежності і включення в суспільство людей з особливими потребами.*

**Ключові слова:** державна політика, соціальна політика, розвиток, підприємництво.

Сучасна інтенсифікація процесів глобалізації, курс на сталий розвиток економіки та суспільства з наданням пріоритету людиноцентризму здійснюють кардинальний перегляд до підходів формування державної соціальної політики кожної демократичної країни. Соціалізація економіки та подальша гуманізація суспільства зумовлює посилення ролі й вимог до соціальної сфери, вимагає створення сприятливих умов для нормальної життєдіяльності та підвищення якості життя всіх верств населення, здійснення соціальної переорієнтації виробництва на засадах соціальної справедливості, а також подолання соціальної нерівності, зниження зростаючого безробіття, бідності, голоду, щоб загалом забезпечити економічну, соціальну та екологічну безпеку.

Протягом тривалого періоду часу соціальне підприємництво в Україні досить успішно функціонує, передусім, в межах малого та середнього бізнесу,

організаційні структури яких дозволяють вдало комбінувати в своїй діяльності аспекти соціального спрямування та прибутковості. Наразі господарська діяльність соціальних підприємств стала ще сильніше актуалізуватись в умовах зростання дефіциту бюджетних коштів на підтримку та реалізацію соціальних проєктів і програм, розширення потреб у соціальній сфері, підвищення рівня безробіття й бідності пересічного населення, загострення соціальних суперечностей та збільшення кількості соціальних проблем, які потребують негайного та кваліфікованого вирішення. В результаті цього, невизначеність статусу та критеріїв щодо розуміння сутності соціальних підприємств ускладнює процеси державного регулювання їх господарською діяльністю, особливо в частині надання державної підтримки під час розв'язання гострих та назрілих соціальних проблем сьогодення [4, 7]. Також в сучасних умовах процеси економічного зростання прямо й опосередковано визначаються низкою соціально-демографічних факторів, які, перш за все, мають передбачати ефективне відтворення поколінь суспільства. Тому для уникнення кризових явищ у національній економіці в Україні має реалізовуватися комплексна соціально-економічна політика розвитку [2].

Чинне законодавство [6, ст. 1] вказує на те, що “підприємництво – це безпосередня самостійна, систематична, на власний ризик діяльність по виробництву продукції, виконанню робіт, наданню послуг з метою отримання прибутку, яка здійснюється фізичними та юридичними особами, зареєстрованими як суб’єкти підприємницької діяльності у порядку, встановленому законодавством”. При цьому до державної політики щодо підтримки соціального підприємництва буде належати сукупність або комплекс пріоритетних державних підходів і управлінських рішень, які визначатимуть основні напрями і форми нормативно-правового, економічного та організаційного сприяння розвитку соціального підприємництва з урахуванням стратегічних інтересів держави та суб’єктів господарювання.

Проте, ефективна реалізація системи державної підтримки соціального підприємництва може зіткнутися з певною неузгодженістю між державною політикою відносно якісного забезпечення сприятливого підприємницького середовища з рівними конкурентними можливостями для всіх його учасників, а також стимулюванням до розвитку в ринкових умовах окремих підприємницьких структур, зокрема таких як соціальні підприємства, яким необхідна окрема і більш виважена державна підтримка. Щоб уникнути окресленої колізії у цій сфері, державний підхід щодо дієвої підтримки соціального підприємництва потрібно вдосконалювати на основі прийняття окремих нормативно-правових актів, постанов, розпоряджень тощо [5], а також здійснювати надання державою ліцензій із визначених видів господарської діяльності соціальних підприємств [1].

До того ж, держава має сприяти корпоративній соціальній відповідальності великих компаній і підприємств, щоб вони ставали клієнтами або партнерами соціальних підприємств. На доданок, у нормативно-правових актах із державного регулювання розвитку соціального підприємництва має бути закріплена законодавча норма щодо надання визначеної частки державних контрактів і закупівель суб'єктам соціального підприємництва із здійсненням моніторингу та контролю за їх виконанням.

В умовах постіндустріального розвитку інформаційні системи і технології починають все інтенсивніше проникати в суспільно-політичне життя та різного роду бізнесові структури, забезпечуючи релевантну розробку різнострокових стратегій розвитку, комплексних систем автоматизованого проєктування й планування виробництва, програмування ресурсного, фінансового, податкового та управлінського обліку тощо. Як наслідок, інформаційні технології стають найбільш активною частиною життєдіяльності всіх сфер суспільства та галузей національної економіки [3], не виключенням має бути і соціальне підприємство. Тому для забезпечення ефективного розвитку соціального

підприємництва, необхідне запровадження та використання сучасних інформаційних систем і технологій.

Підсумовуючи, потрібно відзначити, що під державною підтримкою соціального підприємництва, з одного боку, потрібно розуміти державні регуляторні процеси у цій сфері економіки, що мають забезпечувати формування державними органами і структурами нормативно-правових, економічних та організаційних умов щодо становлення і ефективного розвитку соціального підприємництва. Водночас, з іншого боку, держава має створити дієві стимули щодо раціонального використання матеріальних, фінансових і трудових ресурсів, які залучаються до сфери соціального підприємництва на пільгових засадах або ж взагалі безоплатно. Також формування сприятливих умов для започаткування та ведення підприємницької діяльності неможливе без прийняття та реальної дії таких законів, які б чітко визначали умови державної політики щодо здійснення підприємницької діяльності.

Світовий досвід вказує на те, що загалом дієвою державна політика стає лише тоді, коли вона ґрунтується та запроваджується на об'єктивно діючій системі економічних законів ринкового середовища, з урахуванням інтересів різних верств суспільства і передбачає багатоваріантність, ініціативність і свободу вибору. Міжнародна практика господарювання в ринкових умовах переконливо доводить, що жодне підприємство не може існувати без чітких та ефективних законодавчих і внутрішніх нормативно-правових актів. Тому для успішного розвитку соціального підприємства необхідно розробити прозору нормативно-правову базу його функціонування, що дозволить належним чином здійснити юридичне закріплення такого виду господарської діяльності та сформувати постійне правове забезпечення з боку державних органів управління для гарантування законного захисту.

Таким чином, сучасні аспекти розвитку соціального підприємництва виступають одним із найбільш інноваційних шляхів досягнення кращої якості

життя всього населення, підвищення рівня незалежності і включення в суспільство людей з особливими потребами. Соціальне підприємництво як самостійний і незамінний елемент ринкової економіки наразі виступає одним із дієвих механізмів вирішення низки нагальних економічних і соціальних завдань, зокрема таких, як сприяння структурній перебудові та диверсифікації національної економіки, зміцнення економічної та ресурсної бази регіонів, швидке насичення внутрішнього ринку новими товарами та послугами, послаблення монополізму великих підприємств та розвиток ринкової конкуренції, запровадження у господарську діяльність новітніх досягнень науково-технічного прогресу, підвищення експортних можливостей країни та зростання зайнятості значної частини малозабезпеченого населення. Важливість значення розвитку соціального підприємництва викликає необхідність виконання комплексу взаємопов'язаних державних заходів щодо забезпечення сприятливих правових і організаційно-економічних умов для його становлення та ефективного розвитку в Україні. Така ситуація пов'язана із тим, що функціонування соціального підприємництва вбачається дієвим і потужним інструментом у досягненні позитивних та якісних змін щодо подальшої гуманізації і соціалізації економіки, проте вимагає формування ефективної державної політики у сфері його подальшого розвитку.

#### **Список використаних джерел:**

1. Голубка О. Я., Біланич Л. В. Аналіз правової бази розвитку соціального підприємництва в Україні і Євросоюзі та її порівняння. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Економіка»*. 2016. № 2 (48). С. 66–74.

2. Дороніна О. А., Мазур Г. Ф., Климчук О. В., Якімова Н. С. Значення соціально-демографічного прогнозування в реалізації стратегії економічного розвитку. *Економіка та держава*. 2021. № 3. С. 14–17. DOI: 10.32702/2306-6806.2021.3.14.

3. Климчук О.В. Сучасні тренди та глобалізаційні виміри управління інформаційними технологіями і системами в Україні. *Економіка і організація управління*. 2021. № 1 (41). С. 72–85. DOI: <https://doi.org/10.31558/2307-2318.2021.1.7>.

4. Климчук О.В. Управлінські аспекти формування економіко-енергетичної безпеки України на засадах розвитку біоенергетики: монографія. Вінниця: Нілан-ЛТД, 2021. 576 с.

5. Наумова М. О. Орієнтири державної політики стимулювання розвитку соціального підприємництва в Україні. *Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки»*. 2022. № 2 (106). С. 84–88. URL: <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2022-2-12>.

6. Про підприємництво: Закон України від 11.02.2022 р. № 698-ХІІ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>.

7. Шапошников К. С., Покатаєва О. В., Дука А. П. Державне регулювання розвитку соціального підприємництва в національній економіці: актуальні проблеми сьогодення. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2022. № 3. URL: <https://doi.org/10.54929/2786-5738-2022-3-03-09>.

**Ярослав Савишен** – здобувач наукового ступеня доктор філософії факультету права, публічного управління та адміністрування

## **РОЛЬ ПРОЄКТНО-ГРАНТОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СТИМУЛЮВАННІ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ПІСЛЯВОЄННОЇ ВІДБУДОВИ УКРАЇНИ**

*У статті проаналізовано роль проєктно-грантової діяльності в стимулюванні економічного розвитку малого і середнього бізнесу для забезпечення післявоєнної відбудови України. Автором зроблено висновок, що*